

Gemeente Goirle – onderzoek Klimaatmaatregelen

Juli 2021

Het PON & Telos|

drs. Karin du Long, Marijn van Asseldonk Msc en Daphne van de Ven Msc

Resultaten van het onderzoek

1. Inleiding
2. Stellingen over de gevolgen van de klimaatverandering
3. Droogte en overlast van water en hitte
4. Vragen over water: water vasthouden in de grond
5. Vragen over water: ondersteuning vanuit de gemeente
6. Vragen over water: rioolheffing
7. Vragen over groen: stellingen over woonomgeving
8. Vragen over groen: belang van bomen, gras en planten
9. Vragen over groen: stellingen
10. Vragen over groen: bomen
11. Vragen over groen: grasvelden
12. Vragen over groen: ondersteuning vanuit de gemeente
13. Klimaatmaatregelen Water en groen
14. Onderzoeksverantwoording

Opmerking bij de tabellen en figuren:

- Door afrondingsverschillen komt het totaal niet altijd exact op 100% uit maar soms op 99% en soms op 101%.
- 'N' staat voor het aantal mensen dat een vraag beantwoord heeft.

1. Inleiding

Thema van het onderzoek

Maatregelen om met gevolgen van klimaatverandering om te gaan

Het klimaat verandert. Dit kan leiden tot droogte, water- en hitteoverlast. De gemeente Goirle neemt verschillende maatregelen om zo goed mogelijk om te gaan met deze gevolgen van klimaatverandering. De gemeente wil graag weten hoe inwoners over deze maatregelen denken.

En hoe ze inwoners kan helpen om ook zelf hiermee aan de slag te gaan in hun tuin of op hun balkon. Zodat de gemeente de strijd tegen de gevolgen van klimaatverandering samen met inwoners kan aangaan. Bomen, gras en planten kunnen hierbij helpen. En biodiversiteit is belangrijk voor een gezonde leefomgeving. Daarover zijn ook vragen aan inwoners voorgelegd.

De uitkomsten gebruikt de gemeente om te kijken welke maatregelen ze komende jaren wil inzetten.

Veldwerk en respons

Veldwerk

Het onderzoek is uitgevoerd op verschillende manieren:

- **Inwonerpanel Goirle:** de vragenlijst is online voorgelegd aan de leden van het online inwonerpanel van de gemeente.
- **Social media:** via een oproep in het Goirles Belang en via social media-kanalen van de gemeente zijn alle inwoners uitgenodigd de online vragenlijst in te vullen.
- Tussen 23 juni en 4 juli 2021 hebben in totaal **369 inwoners** meegewerkt aan het onderzoek. Dat is voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de gemeente. De onderzoeksverantwoording is op de laatste pagina weergegeven. Resultaten zijn gecorrigeerd (gewogen) naar leeftijd en geslacht.

Respons Inwonerpanel Goirle	329
Respons social media open link	40
Totale respons	369

2. Stellingen over de gevolgen van de klimaatverandering

Vraag 1: In hoeverre ben jij het eens of oneens met onderstaande stellingen over klimaatverandering? (n=365)

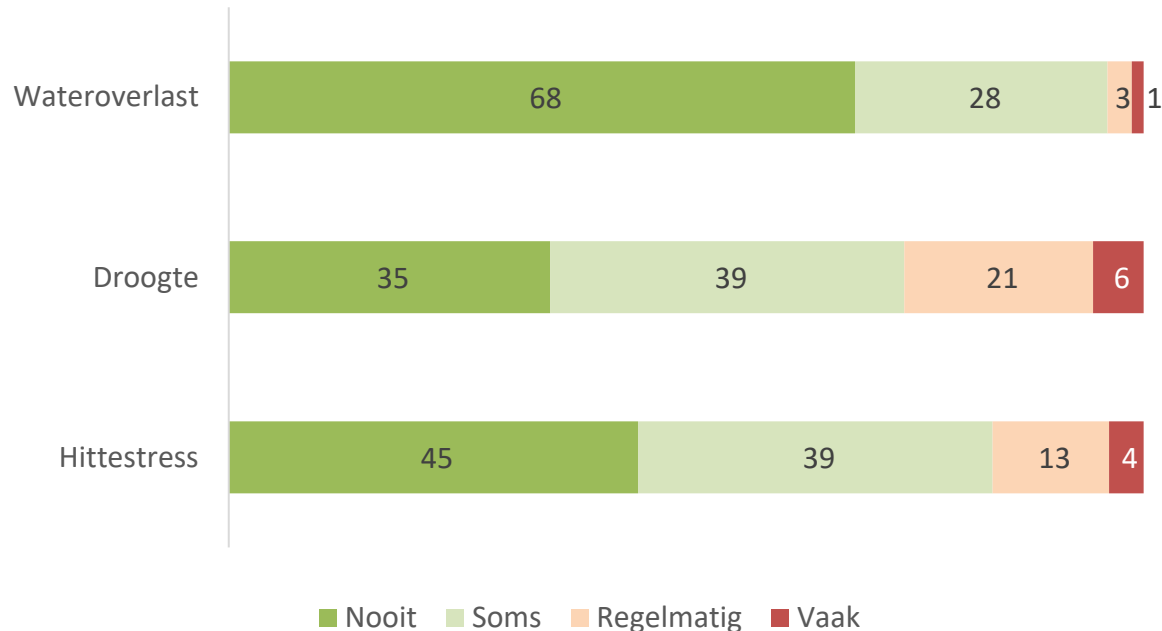
%	(helemaal) eens	niet eens/ niet oneens	(helemaal) oneens
Ik ben goed op de hoogte van de klimaatverandering en de gevolgen daarvan op mijn woonomgeving	78	15	6
Ik wil graag meer weten over de gevolgen van klimaatverandering op mijn woonomgeving	73	17	10
Ik wil graag weten wat ik zelf kan doen om met de klimaatverandering in mijn woonomgeving om te gaan	81	9	10
Ik maak me zorgen over de gevolgen van klimaatverandering voor mijn woonomgeving	64	20	16
Ik doe graag iets dat helpt om met de gevolgen van klimaatverandering in mijn woonomgeving om te gaan	83	12	4
Ik voel me verantwoordelijk om zelf iets te doen aan de gevolgen van de klimaatverandering in mijn woonomgeving	76	15	9

Toelichting

- Bijna 4 op de 5 respondenten geven aan goed op de hoogte te zijn van de klimaatverandering en de gevolgen hiervan op hun woonomgeving.
- Iets minder dan een kwart (73%) wil graag meer weten over de gevolgen van klimaatverandering op de woonomgeving. En 4 op de 5 wil graag weten wat ze zelf kunnen doen om met de gevolgen van klimaatverandering om te gaan.
- 83% doet graag iets dat helpt om met de gevolgen van klimaatverandering om te gaan. 76% geeft aan zich verantwoordelijk te voelen om iets te doen aan de gevolgen van klimaatverandering voor de eigen woonomgeving.
- Op de stelling of men zich er zorgen over maakt, geeft 64% aan het daarmee (helemaal) eens te zijn. 16% geeft aan het daar (helemaal) mee oneens te zijn.

3. Droogte en overlast van water en hitte (1)

Vraag 2: Heb je in de afgelopen 5 jaar in en om jouw woning last gehad van onderstaande gebeurtenissen? Zo ja, hoe vaak had je hier last van? (n=369)

Toelichting

- We vroegen de respondenten in hoeverre ze last hebben gehad van wateroverlast, droogte en/of hittestress.
- **Wateroverlast:** De meerderheid van de respondenten (68%) geeft aan nog nooit overlast te hebben gehad van water. 28% heeft hier soms last van, 4% regelmatig of vaak.
- **Droogte:** iets meer dan een derde (35%) heeft hier nog nooit overlast van ervaren, 39% soms en 27% regelmatig of vaak.
- **Hittestress:** 45% heeft hier nooit last van gehad, 39% soms en 17% regelmatig of vaak.
- De meeste mensen ervaren dus overlast van droogte.
- We hebben gevraagd of respondenten de overlast kort konden toelichten. De resultaten leest u op de volgende pagina.

3. Droogte en overlast van water en hitte (2)

Vraag 3: Kun je aangeven waar de overlast uit bestond? (de antwoorden op deze open vraag zijn hieronder samengevat)

Wateroverlast

Een groot deel van de respondenten geeft aan last te hebben van een straat en/of tuin die blank staat van het water na een hevige regenbui. Dit komt volgens hen doordat de waterputten en het riool niet goed schoongemaakt worden. Hierdoor kan het vele water niet goed afgevoerd worden. Ook ontstaan hierdoor soms lekkages. Het rioolwater komt soms letterlijk via wc of keuken omhoog in de woning of kelders lopen onder.

Droogte

Veel respondenten geven aan door de droogte last te hebben gehad van schade aan de tuin, zoals het verdorren of doodgaan van planten. Door een te droge grond en watertekort moest er meer gespreoid worden. Dit mocht volgens enkele respondenten van de gemeente niet, omdat er al een watertekort was. Dit zou mogelijk te belastend zou zijn voor het waterleidingnetwerk.

Hittestress

De meeste overlast werd ervaren in de extreem hete zomers van de laatste jaren. Bij veel respondenten was het zowel binnenshuis als buitenshuis te warm. Door een plat dak, slechte isolatie, weinig wind en/of weinig schaduw konden mensen geen verkoeling meer vinden. Het was bijna noodzakelijk om een airco te kopen, met name om ook 's nachts wat afkoeling te hebben en daardoor een betere nachtrust. Naast slapeloosheid werden meer gezondheidsproblemen genoemd als gevolg van de warmte, zoals benauwdheid, lusteloosheid en concentratieproblemen.

3. Droogte en overlast van water en hitte - quotes

Vraag 3: Kun je aangeven waar de overlast uit bestond? – enkele quotes van respondenten

Wateroverlast:

“Veel water op de straat en het grasveld. Gelukkig bleef het water niet te lang staan. ‘Lekkages’ in huis, omdat het water niet snel genoeg afgevoerd kon worden van het plat dak en platje.”

Wateroverlast:

“Straat blank, diverse keren de achtertuin blank, water tot aan de achterdeur en regelmatig in het toilet en de keuken borrelende geluiden uit het riool.”

Hittestress:

“Slechter slapen, minder productief, lusteloosheid.”

Hittestress:

“Niet buiten kunnen zitten, deel van de zomer zolder niet kunnen gebruiken om te werken en slapen omdat het er te warm is. Huisdieren (konijnen) die het zwaar hebben buiten.”

Droogte: “Door de warmte droogt alles uit. Bodem, waardoor tuin, gras kapot ging. Sproeien werd tot een minimum beperkt, wat onvoldoende was voor de planten en gras.”

Droogte: “Verdroging van allerlei groen in tuin en omgeving.”

4. Vragen over water: water vasthouden

Vraag 4: Welke van onderstaande maatregelen voor het groener maken van jouw tuin of balkon of wateropvang, heb jij genomen of ben je van plan te gaan nemen? (n=349)

% gesorteerd naar [Ja, heb ik al gedaan]	Ja, heb ik al gedaan	Ja, van plan te gaan doen	Wil ik wel, maar niet mogelijk in mijn tuin of balkon	Nee, niet van plan
Slim sproeien (dichtbij de grond of als de zon niet fel schijnt)	78	10	6	6
(meer) Planten en bomen planten	74	8	9	9
Tegels rondom mijn huis verwijderen	63	6	10	20
Een regenton plaatsen	30	27	15	27
Waterdoorlatende bestrating aanleggen	26	5	11	58
Mijn regenpijp afkoppelen	21	23	20	36
Een groene gevel maken	14	8	15	63
Iets anders	12	4	3	81
Een groen dak aanleggen	3	20	19	58

Toelichting uit de vragenlijst: Water vasthouden

De gemeente Goirle vindt het belangrijk om voldoende water in de grond vast te houden. Hiermee verminderen we wateroverlast en bestrijden we droogte. Dit is goed voor de leefbaarheid van onze dorpen. Als inwoner kun je hier zelf een bijdrage aan leveren door bijvoorbeeld stenen te verwijderen uit jouw tuin en deze te vervangen door planten of gras. Ook kun je de regenpijp los koppelen. Zo kan het water direct de grond in stromen.

Toelichting

- Met name slim sproeien (78%), het planten van (meer) bomen en planten (74%) en tegels verwijderen (63%) zijn maatregelen die door een grote groep respondenten al zijn genomen.
- Wat betreft de maatregelen die nog op de planning staan, zijn het plaatsen van een regenton (27%), het afkoppelen van de regenpijp (21%) en het aanleggen van een groen dak (20%) het meest voorkomend.
- De meerderheid is niet van plan een groene gevel te maken, een groen dak of waterdoorlatende bestrating aan te leggen.
- Bij "iets anders" zijn diverse dingen genoemd: zo heeft iemand een waterput aangelegd in de tuin, iemand anders heeft meer gras aangelegd en iemand heeft de regenpijp op de vijver aangesloten.

5. Vragen over water: ondersteuning vanuit de gemeente

Vraag 5: Hoe kan de gemeente jou helpen bij het uitvoeren van een of meerdere maatregelen voor het groener maken van jouw tuin of balkon of voor wateropvang? Meerdere antwoorden mogelijk (n=355)

	%
Door informatie te geven over hoe je dit kan doen (voorbeelden geven van wat er allemaal mogelijk is)	47
Door een financiële bijdrage te leveren voor het toepassen van een maatregel	40
Door informatie te geven over waarom dit belangrijk is	25
Door persoonlijk advies te geven over aanpassingen in en rond mijn woning	24
Door hulp te bieden bij het afvoeren van tegels	23
Niet, ik doe al voldoende	20
Door hulp te bieden bij het verwijderen van tegels en opvullen met planten (tegel eruit plantje erin)	15
Door iets anders	10
Niet, ik vind het geen taak van de gemeente	8

Toelichting

- De meeste respondenten (47%) willen informatie ontvangen over hoe ze maatregelen kunnen nemen, zoals voorbeelden van wat er mogelijk is.
- 40% van de respondenten geeft aan gestimuleerd te worden door een financiële bijdrage van de gemeente bij het toepassen van een maatregel.
- Eén op de vijf respondenten geeft aan geen hulp, informatie of ondersteuning van de gemeente nodig te hebben. Ze vinden dat ze al voldoende doen.
- We hebben gekeken of er verschillen zijn tussen leeftijdsgroepen: inwoners van 18 tot 39 jaar geven significant vaker aan dat ze informatie willen hebben over waarom het belangrijk is om water op te vangen.
- Verder geven 18-39 jarigen en 40-49 jarigen significant vaker aan dat de gemeente hen kan ondersteunen door het leveren van een financiële bijdrage voor het toepassen van een maatregel.
- Inwoners van 65 jaar of ouder geven vaker dan anderen aan dat ze al voldoende doen.

6. Vragen over water: rioolheffing (1)

Vraag 6 en 7: Waarvan moet de hoogte van de rioolheffing van gemeente Goirle volgens jou afhangen? Kun je per antwoord aangeven hoe zwaar deze voor jou moet meetellen bij het bepalen van de totale rioolheffing? (n=311)

Toelichting uit vragenlijst: Rioolheffing

Rioolheffing is een belasting die inwoners jaarlijks betalen. De gemeente gebruikt dit om het beheer en onderhoud van de riolering te betalen. Ook maatregelen die de gemeente neemt voor het verwerken van regenwater en het reguleren van het grondwater vallen hieronder. De rioolheffing heeft niets te maken met de zuivering van het afvalwater. Er zijn verschillende mogelijkheden om de hoogte van de rioolheffing te bepalen.

Toelichting

- We vroegen respondenten om te bepalen hoe de totale rioolheffing opgebouwd moet worden. De gegevens in de figuur zijn een gemiddelde van alle antwoorden.
- Het grootste deel van de heffing zou volgens respondenten gebaseerd moeten zijn op het aantal personen in het huishouden (36% van het totaal) en op het drinkwaterverbruik van het huishouden (27%). Voor 14% zou deze uit een vast bedrag per woning moeten bestaan.
- 141 respondenten vinden dat de rioolheffing op 1 item gebaseerd moet zijn. 170 respondenten kiezen voor een mix van 2 of meer items.

6. Vragen over water: rioolheffing (2)

Vraag 8: In hoeverre ben jij het eens of oneens met onderstaande stelling? (n=341)

Inwoners die een of meerdere maatregel(en) treffen voor hun tuin of balkon waardoor er minder water wordt afgevoerd, moeten korting krijgen op de rioolheffing

Toelichting

- De meerderheid (59%) van de respondenten is het eens met de stelling dat mensen die een of meerdere maatregel(en) treffen voor hun tuin of balkon, waardoor er minder water wordt afgevoerd, korting moeten krijgen op de rioolheffing.

7. Vragen over groen: stellingen over woonomgeving (1)

Vraag 9. In hoeverre ben jij het eens of oneens met onderstaande stellingen over het groen in de gemeente Goirle? (n=339)

% - gesorteerd op (helemaal) eens	(helemaal) eens	niet eens/ niet oneens	(helemaal) oneens
Ik vind groen in mijn directe woonomgeving belangrijk	98	1	1
Oude landschapskenmerken zoals houtwallen, bosstroken en oude bomen en lanen moeten behouden blijven	92	7	1
Een groene leefomgeving is het visitekaartje van de gemeente Goirle	90	8	2
Biodiversiteit (veel verschillende soorten planten en bloemen) moet meer aandacht krijgen in de gemeente	83	14	3
Het openbaar groen mag op sommige plekken een meer natuurlijke uitstraling krijgen, bijvoorbeeld met wilde bloemenmengsels	82	14	4
Ik vind dat het openbaar groen (bomen, gras en planten) er goed onderhouden uit ziet	54	24	22

Toelichting

- Vrijwel iedereen (98%) geeft aan het groen in de directe woonomgeving belangrijk te vinden.
- Ook oude landschapskenmerken zijn voor velen belangrijk: 92% geeft aan dat deze kenmerken behouden moeten blijven.
- 90% geeft aan dat een groene leefomgeving het visitekaartje van de gemeente Goirle is.
- Respondenten geven aan dat het groen op sommige plekken meer uitstraling mag krijgen (82%) en dat er meer aandacht moet zijn voor biodiversiteit (83%)
- Over het onderhoud zijn de Goirlenaren wat minder eensgezind. 54% is het eens met de stelling dat het openbaar groen er goed onderhouden uit ziet. 22% is het hier niet mee eens.

7. Vragen over groen: stellingen over woonomgeving (2)

Vraag 10: Als je wilt, kan je je antwoord(en) hieronder nog toelichten.

Toelichting

Op deze vraag zijn veel verschillende antwoorden gegeven door de respondenten. Een overzicht van alle antwoorden hebben we (geanonimiseerd) aan de gemeente verstrekt.

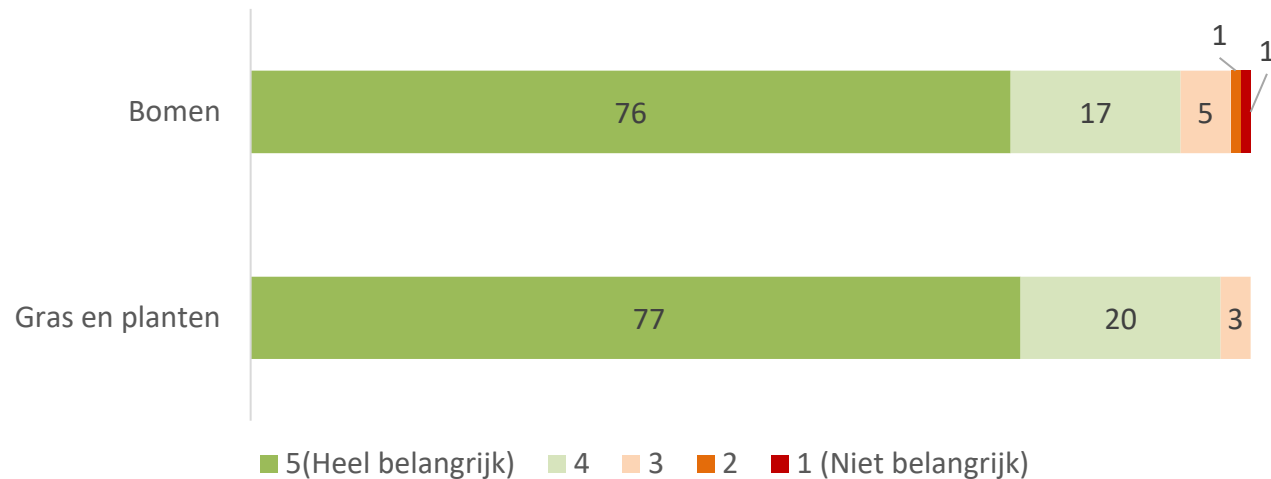
Over het algemeen willen de meeste respondenten meer groen in Goirle. De gemeente zou dit kunnen bevorderen door projecten op te starten en hierbij inwoners betrekken (bijvoorbeeld jongeren bomen laten planten). Een aantal respondenten vindt het jammer dat er de laatste tijd steeds meer bomen gekapt worden door de gemeente. Het groen in Goirle zorgt voor een mooie uitstraling en verhoogt het woonplezier. Ook trekken bloemen en planten insecten zoals vlinders aan, wat mensen als positief ervaren. Daarnaast noemen mensen het belang van bomen om hittestress te voorkomen, doordat bomen meer schaduw geven.

Als het gaat over het onderhoud van het openbaar groen zijn de meningen verdeeld en is het bij enkelen ook afhankelijk van locaties. Sommige respondenten vinden dat er te strak gesnoeid wordt en/of dat het gras te kort gemaaid wordt. Hoger gras geeft een mooiere natuurlijkere uitstraling, aldus sommige respondenten. Aan de andere kant vinden veel respondenten dat het openbaar groen beter onderhouden moet worden. Zo zouden dode bomen gekapt en vervangen moeten worden en moet onkruid verwijderd worden.

Wat betreft behoud van oude landschapselementen: sommigen zijn hier wel voorstander van, maar vinden wel dat dit landschap dan nog in goede staat moet zijn. Dode bomen en slecht onderhouden landschap kan wel vervangen worden.

8. Vragen over groen: belang van bomen, gras en planten

Vraag 11: In hoeverre vind jij het belangrijk om bomen, gras en planten in jouw woonomgeving te hebben?
Je kan dit aangegeven op een schaal van 1 (niet belangrijk) tot en met 5 (heel belangrijk). (n=347)

Toelichting

- Zoals de figuur weergeeft, vinden Goirlenaren zowel bomen als gras en planten in hun woonomgeving heel belangrijk. 97% geeft een 5 of 4 aan gras en planten en 93% een 5 of 4 aan bomen, waarbij 5 de hoogste score 'heel belangrijk' is.

9. Vragen over groen: stellingen (1)

Vraag 12: In hoeverre ben jij het eens of oneens met onderstaande stellingen? (n=342)

% - gesorteerd op (helemaal) eens	(helemaal) eens	niet eens/ niet oneens	(helemaal) oneens
Inwoners zijn zelf verantwoordelijk voor het groener maken van hun tuin of balkon.	82	14	5
Het is een taak van de gemeente om inwoners te stimuleren om in hun tuin of op hun balkon meer groen aan te leggen.	55	27	18
In mijn woonomgeving moeten meer grasvelden en planten zijn.	41	40	19
In mijn woonomgeving moeten meer bomen zijn.	40	38	22

Toelichting

- Iets meer dan 4 op 5 mensen vindt dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor het groener maken van hun tuin of balkon.
- Iets meer dan de helft (55%) vindt het een taak van de gemeente om inwoners te stimuleren om meer groen in hun tuin of op hun balkon aan te leggen.
- We zien enige verdeeldheid bij de stelling over grasvelden en planten: 41% vindt dat er meer grasvelden en planten in hun woonomgeving moet komen, 19% vindt van niet.
- Ook is de mening over bomen in de woonomgeving verdeeld: 40% van de Goirlenaren geeft aan het (helemaal) eens te zijn met de stelling dat er meer bomen in de woonomgeving moeten komen, 22% is het hier niet mee eens.

9. Vragen over groen: stellingen (2)

Vraag 13: Als je wilt, kan je je antwoord(en) hieronder nog toelichten.

Toelichting

Zoals we eerder zagen, zijn de meeste mensen voorstander van meer groen in Goirle. Daarbij dient echter goed gekeken te worden naar de juiste balans per woonwijk of gebied. Zo vinden respondenten dat grote bomen in het centrum juist overlast kunnen veroorzaken, terwijl het in een wijk wel zou kunnen. Per woonwijk moet een juiste afweging gemaakt worden van wat qua groen mogelijk en wenselijk is.

Verder zijn er volgens sommigen diverse oude bomen die door de gemeente vervangen moeten worden.

Wat betreft de stelling over meer grasvelden en planten: hierbij gaan de toelichtingen met name over name dat er meer planten en meer diversiteit in planten mag worden geplaatst.

De meeste respondenten vinden dat de verantwoordelijkheid voor het groener maken van tuinen en balkons bij de inwoners zelf ligt. Ze vinden dat als mensen de mogelijkheid en (financiële) middelen hebben om hun tuin groener te maken, ze dit zeker moeten doen. Het groener maken van de tuinen en balkons in Goirle is een gezamenlijk doel waar iedereen zijn steentje aan bij moet dragen. Veel respondenten geven hierbij wel aan dat de gemeente een sturende rol kan vervullen gezien het algemeen belang van vergroening. Deze sturende rol kan zijn in de vorm van het belonen en/of bestraffen van mensen, maar ook door juiste informatie te geven. Daarnaast noemen respondenten regelmatig dat de gemeente collectieve acties kan organiseren om iedereen te motiveren hun tuin of balkon groener te maken. Enkele respondenten geven aan dat de gemeente kan helpen om tuinen en balkons groener te maken. Bijvoorbeeld door producten beschikbaar te stellen, oude planten in te ruilen voor nieuwe of het beschikbaar stellen van subsidies. Ten slotte wordt benoemd, dat de gemeente ook zelf het goede voorbeeld moet geven. Bijvoorbeeld door hun eigen tuinen goed te onderhouden. Of door het huidige groen te optimaliseren (dode bomen vervangen, diversiteit, et cetera).

9. Vragen over groen: stellingen - quotes

Vraag 13: Als je wilt, kan je je antwoord(en) hieronder nog toelichten. – enkele quotes van respondenten

“Verleid inwoners om groen in tuin, op dak, in de wijk te brengen. Geef zelf het goede voorbeeld en betrek inwoners hierbij, in communicatie maar ook in aanplant. Help je namelijk in je buurt mee met vergroenen, of zie je er toffe filmpjes van, dan brengt dat reuring en zal je het ook veel eerder zelf thuis doen. Het is geen 1e prioriteit van mensen. Maar maak duidelijk de negatieve gevolgen kenbaar als we dit niet allemaal doen.”

“Gemeente kan inwoners beter informeren en gezamenlijke acties op touw zetten zodat het financieel voor inwoners makkelijker te realiseren is. Bijvoorbeeld open bestrating ruilen voor dichte bestrating. Acties om hemelwater leidingen af te koppelen en of tonnen koppelen. Etc etc etc. Duidelijker sturen en biedend bezig zijn.”

“Zowel de gemeente als inwoners die in bezit zijn van een tuin zijn verantwoordelijk voor het groener maken van ons dorp. Met name in het centrum is de gemeente een hitte eiland. Appartementbewoners kunnen daar weinig aan veranderen. De gemeente wel: waterdoorlatende bestrating op het Oranjeplein, ontsteningen van het Kloosterplein, terugplanten van grote bomen (schaduw) etc.”

10. Vragen over groen: bomen

Vraag 14: Als de gemeente een boom kapt, moet dat dan gecompenseerd worden? Zo ja, op welke manier? Meerdere antwoorden mogelijk. (n=347)

	%
Door het planten van een paar kleine nieuwe bomen op ongeveer dezelfde plek	60
Door het planten van een nieuwe grote boom op ongeveer dezelfde plek	51
Door het planten van een nieuwe grote boom op een andere plek in de gemeente	29
Door het planten van bomen in een nieuw aan te leggen bos in de gemeente	26
Door iets anders	10
Nee, het hoeft niet gecompenseerd te worden	3
Dat weet ik niet	1

Toelichting in vragenlijst: Bomen

Bomen houden veel CO2 vast. Dat is goed voor ons klimaat en voor de luchtkwaliteit. En dus goed voor onze gezondheid. Soms moet er een boom worden gekapt. Bijvoorbeeld als een boom een gevaar oplevert voor inwoners omdat (een deel van) de boom kan omvallen.

Toelichting

- Volgens meer dan de helft van de respondenten moet, indien een boom gekapt wordt, hier een paar kleine (60%) of een grote boom (51%) voor terugkomen op ongeveer dezelfde plek.
- Het planten van een nieuwe boom op een andere plek in de gemeente of nieuwe bomen in een nieuw aan te leggen bos zijn minder vaak aangegeven compensatiemogelijkheden (respectievelijk 29% en 26%)

11. Vragen over groen: grasvelden

Vraag 15: Vind je hoger gras wenselijk? En zo ja, op welke plekken? (n=347)

	%
In bermen langs hoofdwegen (zoals Rillaersebaan, Guido Gezellelaan, Baronielaan)	81
In bermen langs fietspaden	70
Op 'overhoeken' in wijken (stukjes gazon zonder specifieke functie als speelplek)	65
Op bedrijventerreinen	57
In bermen in woonwijken	50
In parken (zoals Grobbendonckpark, Schoolmeesterpark, De Groene Long in de Hellen en Molenpark)	36
Op grasvelden in woonwijken (zoals Wethouder Tra Plein, Jan ten Katedreef-Betje Wolffpad, De Volmolen, Wittendijk)	26
Ergens anders	10
Nergens	4
Dat weet ik niet	1

Toelichting in vragenlijst: Grasvelden

Grasvelden zijn er in verschillende vormen. De soorten gras en de vorm van onderhoud bepalen hoe het grasveld eruit ziet. Sportvelden en speelgazons zijn kort gemaaid en groen. Op andere plekken kunnen bloemen en kruiden in het gras groeien. Daar kan het gras hoger worden. Dat is goed voor de vlinders en insecten (biodiversiteit).

Toelichting

- Goirlenaren geven aan dat hoger gras met name langs hoofdwegen (81%), fietspaden (70%) en op 'overhoeken' in wijken (65%) wenselijk is.
- Bedrijventerrein en berm in woonwijken worden ook nog door meer dan de helft als wenselijke plek aangegeven (respectievelijk 57% en 50%).

12. Vragen over groen: biodiversiteit

Vraag 16: Welke van onderstaande maatregelen voor jouw tuin of balkon heb jij genomen of ben je van plan te gaan nemen? (n=342)

% - gesorteerd op 'Ja, heb ik al gedaan'	Ja, heb ik al gedaan	Ja, van plan te gaan doen	Wil ik wel, maar niet mogelijk in mijn tuin of balkon	Nee, niet van plan
Nestkastjes plaatsen voor vogels en egels	67	13	6	13
Uitgebloeide planten laten staan als voedsel voor vogels	66	12	8	14
Specifieke planten aanplanten die bijen en insecten aantrekken	66	9	8	18
Waterschalen neerzetten	62	16	5	18
Tuinafscheiding vervangen door een haag of planten	44	4	13	39
Een bijen- of insectenhotel neerzetten	39	22	7	33
Iets anders	23	2	1	73

Toelichting in vragenlijst: Biodiversiteit

Biodiversiteit draagt bij aan een gezonde leefomgeving. Er verdwijnen steeds meer soorten planten en dieren, zoals insecten en vogels. Om deze dieren terug te halen, helpt het als er veel verschillende soorten planten zijn. Daar kunnen insecten en vogels (en andere dieren) nestelen en schuilen. Dat kan ook in jouw tuin of balkon.

Toelichting

- Nestkastjes plaatsen (67%), uitgebloeide planten laten staan als voedsel (66%), specifieke planten aanplanten die bijen en insecten aantrekken (66%) en waterschalen neerzetten (62%) zijn maatregelen die door de meeste mensen al genomen zijn.
- Een bijen- of insectenhotel plaatsen is een maatregel waarvan iets meer dan een op de vijf respondenten (22%) aangeeft dit van plan te zijn.

13. Vragen over groen: ondersteuning vanuit de gemeente

Vraag 17: Hoe kan de gemeente jou helpen bij het toepassen van deze groene maatregelen (uit vorige vraag)? Meerdere antwoorden mogelijk. (n=347)

	%
Door informatie te geven over hoe je dit kan doen (voorbeelden geven van wat er allemaal mogelijk is)	49
Door informatie te geven over waarom dit belangrijk is	29
Door een financiële bijdrage te leveren voor toepassen van een maatregel	29
Door gratis compost aan te bieden waarmee planten beter groeien en bloeien	26
Niet, ik doe al voldoende	18
Door persoonlijk advies te geven over aanpassingen in en rond mijn woning	17
Door hulp te bieden bij de aanleg van het gras en planten	13
Niet, ik vind dat geen taak van de gemeente	8
Door iets anders	6

Toelichting

- 49% geeft aan dat de gemeente kan helpen door het geven van informatie over hoe je groene maatregelen kunt treffen.
- 29% denkt gestimuleerd te worden in het toepassen van maatregelen door informatie over waarom dit belangrijk is (29%).
- Een financiële bijdrage wordt ook door 29% aangegeven als mogelijk manier waarop de gemeente kan helpen bij het toepassen van maatregelen.
- 18% geeft aan al voldoende te doen.
- We hebben gekeken of er verschillen zijn tussen leeftijdsgroepen: inwoners tussen 18 en 39 jaar geven significant vaker aan dat de gemeente kan ondersteunen door een financiële bijdrage te leveren.
- Inwoners tussen de 40 en 49 jaar geven significant vaker aan dat de gemeente kan ondersteunen door gratis compost aan te bieden of door persoonlijk advies te geven over aanpassingen in en rond de woning.

14. Klimaatmaatregelen water en groen (1)

Vraag 18 Waar vind jij dat de gemeente op de thema's wateroverlast, droogte, hittestress, groen en biodiversiteit vooral aandacht voor moet hebben?

Wateroverlast

- **Opvangen en opslaan van regenwater:** door het stimuleren van meer groen in Goirle (meer gras, bomen, minder verstening). Wanneer het water zoveel mogelijk opgeslagen wordt of terug wordt gebracht naar de natuur, zou dit ook het probleem van verdroging in de zomer mogelijk deels kunnen oplossen.
- **Afvoeren van water:** door de bestrating goed af te laten lopen, meer putten aan te leggen, de capaciteit van het riool te vergroten en ervoor te zorgen dat de putten, straten en het riool goed onderhouden worden. Veel bladeren, eikels, zwerfafval et cetera zorgen ervoor dat het water niet goed afgevoerd kan worden.

Droogte

- **Aanleggen van wadi's:** een wadi bergt regenwater en zuivert het, waarna het water infiltreert in de ondergrond. Zo helpt de wadi tegen wateroverlast en droogte. Veel respondenten vinden dat deze aangelegd moeten worden, zodat er waterbuffers zijn voor de droge periodes in de zomer. Bij wadi's wordt regenwater gescheiden: een deel gaat door het riool en een ander deel wordt opgeslagen.
- **Grondwaterpeil hoog houden:** de gemeente zou dit samen met waterschappen moeten oppakken. Ook moet de gemeente proberen om regenwater op te slaan. Bijvoorbeeld door meer groen aan te leggen waar water in vastgehouden kan worden.
- **Aanleg van groen (stimuleren):** de gemeente moet, naast zelf meer groen aanleggen, ook inwoners stimuleren om hun tuinen te vergroenen, zodat regen daar goed opgevangen kan worden. Stimuleren door voorlichting en informatie aan inwoners over hoe ze om kunnen gaan met droogte en hun tuin zo in kunnen richten dat water goed opgevangen kan worden.

14. Klimaatmaatregelen water en groen (2)

Vraag 18 Waar vind jij dat de gemeente op de thema's wateroverlast, droogte, hittestress, groen en biodiversiteit vooral aandacht voor moet hebben?

Hittestress

- **Vergroenen van de openbare ruimte:** door meer bomen te planten en oude bomen te vervangen. Zo worden er meer schaduwplekken gecreëerd.
- **Onderhoud sloten en vijvers:** sloten en vijvers moeten goed onderhouden worden, er zou voor gezorgd moeten worden dat deze zo vol mogelijk met water blijven.
- **Stimuleren van inwoners tot woningaanpassing:** de gemeente moet inwoners stimuleren en eventueel ondersteunen (met subsidies) om hun huis aan te passen. Denk aan het isoleren van woningen of het aanleggen van groene daken om hitte in huis te voorkomen.
- **Informereren van inwoners:** tot slot noemen enkelen het belang van de juiste informatie. De gemeente moet inwoners goed informeren en adviseren over hoe ze om kunnen gaan met de hitte en hittestress kunnen voorkomen (door bijvoorbeeld aanpassingen aan huis).

Groen

- **Meer inzet op groene omgeving:** de gemeente zou vooral aandacht moet besteden aan het behouden van het bestaande groen en het uitbreiden van het groen op sommige plekken. Wanneer het bijvoorbeeld niet mogelijk is om in het centrum hoge bomen te plaatsen, dan moet er gekeken worden naar wat er wel mogelijk is.
- **Aandacht voor biodiversiteit:** de meesten zijn geen voorstander van alleen maar bomen en gras, maar zien graag ook meer soorten planten.
- **Aandacht voor groenonderhoud:** oude bomen/planten zouden vervangen moeten worden voor nieuw groen. Wanneer er bijvoorbeeld bomen gekapt worden, moeten er altijd nieuwe voor terug komen. Wat betreft de grasvelden, vindt een aantal respondenten dat het gras niet onnodig kort gemaaid moet worden.
- **Stimuleren van inwoners tot vergroening tuin:** door subsidies beschikbaar te stellen, maar ook door advies en informatie te geven over hoe mensen zelf ervoor kunnen zorgen dat er meer groen in Goirle komt.

14. Klimaatmaatregelen water en groen (3)

Vraag 18 Waar vind jij dat de gemeente op de thema's wateroverlast, droogte, hittestress, groen en biodiversiteit vooral aandacht voor moet hebben?

Biodiversiteit

- **Stimuleren biodiversiteit:** door plaatsing van verschillende soorten planten en bloemen.
- **Natuurlijk groen:** enkele respondenten vinden het daarnaast ook belangrijk dat de gemeente de planten en bloemen natuurlijk laat groeien. Hierbij geven ze aan dat ze bijvoorbeeld niet willen dat het gras te kort gemaaid wordt. Enkele respondenten geven aan dat de aandacht vooral moet gaan naar wildbloemen in bermen en plantsoenen.
- **Betrekken en informeren van inwoners bij keuzes biodiversiteit:** enkelen geven aan het belangrijk te vinden dat inwoners betrokken worden bij de afwegingen die de gemeente ten aanzien van biodiversiteit maakt. De gemeente moet de inwoners juist informeren over wat ze gaan doen en wat de mogelijkheden zijn.

14. Klimaatmaatregelen water en groen (4) - quotes

Vraag 18 Waar vind jij dat de gemeente vooral aandacht voor moet hebben? - enkele quotes van respondenten

“Ecosystemen herstellen: het heeft geen zin om een boom te planten als de gemeente vervolgens alle rupsen dood laat spuiten zodat de vogels geen eten hebben voor hun jongen. Als de gemeente zorgt voor voldoende voedsel en nestelgelegenheid dan kunnen vogels (niet alleen koolmeesjes) en vleermuizen de rupsen en de vlinders van de eikenprocessierups 'beheren'. Er is dus meer nodig dan 'groen': ecologische kennis!”

“Vergroenen openbare ruimte met veel bomen. Nu is een groot deel van de openbare ruimte ingericht voor auto's dat kan wel minder of op z'n minst anders. Groene gevels en groendaken van alle openbare gebouwen als voorbeeldfunctie. Hoge groenschermen, begroeide smalle hekwerken langs straten waar weinig ruimte is.”

“Droogte en hitte kunnen worden beperkt door een groene omgeving. Richt het publieke domein daarvoor in. Bestrating vervangen door groen. Aandacht voor biodiversiteit en aanplanten van struiken en bomen in plaats van gras. Aandacht voor soorten die bestand zijn tegen droogte en die minder water nodig hebben (dus geen berken!). Ook aandacht voor soorten die minder overlast geven voor mensen met allergieën. Diversiteit ook door het dorp heen, zodat bij plantenziekten niet ineens alles weg is.”

15. Onderzoeksverantwoording

Verdeling naar leeftijd, geslacht en woonplaats (ongewogen)

Methode	N	%
Inwonerpanel	329	89
Open link	40	11
Totaal	369	100

Leeftijdsgroepen	N	%
18 t/m 29 jaar	14	4
30 t/m 39 jaar	32	9
40 t/m 49 jaar	75	20
50 t/m 64 jaar	105	28
65 jaar of ouder	129	35
<i>Niet ingevuld</i>	14	4
Totaal	369	100

Geslacht	N	%
Man	204	55
Vrouw	152	41
Anders	4	1
<i>Niet ingevuld</i>	9	2
Totaal	369	100

Woonplaats	N	%
Goirle	319	86
Riel	41	11
<i>Niet ingevuld</i>	9	2
Totaal	369	100

Representativiteit en betrouwbaarheid

De resultaten van het onderzoek zijn gewogen naar de leeftijd en geslacht. We doen dit om over- of ondervertegenwoordiging van groepen in de respons te corrigeren, zodat het overeenkomt met de verdeling in de totale populatie. Daardoor zijn de resultaten representatief op deze achtergrondkenmerken. Het aantal respondenten dat de vragenlijst heeft ingevuld is voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.